C:\Users\Plazma\Desktop\307\Benford_Gregory-O_casoprostoru_a_rece.pdb

PDB Name: Benford-O časoprostoru a řece
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 28.2.2007
Modification Date: 28.2.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Gregory Benford
O časoprostoru a řece

PONDĚLÍ, 5. PROSINCE 2048
Minibus nás dovezl do Los Angeles, k letu LAX do Káhiryv9.00.
Při vzletu jsme překročili 1,4 g, to je proti předpi-sům a hodně pasažérů si stěžovalo,, hlavně ti chudáčci s vrzy-vrz parádou, která člověka udrží na nohou, i když selžou kyčelní protézy.
Joanna to jako zkušená cestovatelka všechno zaspala a já se bavil rozjímáním, jak konečně uvidím starý Egypt, o kterém jsem jako kluk snival kdysi dávno na přelomu století.
Jestli ten zvláštní dar nadělí ti život, Vidět neviditelné a známé stěží, Jeď deset tisíc dní a nocí o závod. Dokud ti věk bílé vlasy nenasněží.
Mám už skráně sněhem pocukrované a v pase čím dál víc, tak se snad John Donne hodí. Mám radost, když ještě z paměti vylovím verše, které jsem poprvé četl v pubertě. Aspoň něco z toho člověk má, že přednáší současnou literaturu na univerzitě v Irvine, i když musí škudlit, aby si takový výlet mohl dovolit.
Podle cestovní kanceláře Quarťhexijci turistice nijak nebrání - prý si jich sotva všimnete, jak se snaží splynout s prostředím. Nevím, jak může víc než dvoumetrový hmyzovitý tvor s lesklou šedočervenou kůží vypadat jako Egypťan, ale Joanna řekla: no a co, pojedeme tam.
Doufám, že se nespletla. Ostatně je to už čtrnáct let, co Quarthexijci přistáli, uskutečnili první mezi-hvězdný diplomatický kontakt a pak si vybrali Egypt jako jediné místo na Zemi, kde mají zájem provádět to, čemu říkají „kulturní studium“. Myslím, že i na to se podíváme. Quarthexijci jsou tajnůstkáři, mnohovrstevné dohody halí do diplomatických kliček.
, Jako by šest hodin cestování nebylo samo o sobě dost ohlupující, včetně zdržení na orbitální dráze kvůli nehlášenému čínskému startu, dívali jsme se oba na holo o jednom z těch nových biotechno-logických machrů, jmenovalo se to Přímo ze srdcí. Nekonečný proud přímočarých vtípků. V tom otupě-lém stavu, v jakém jsme byli, to na nás bylo tak akorát.
Když jsme přistáli v Káhiře, bylo jasno, teplota kolem 15 stupňů. Vypotáceli jsme se z letadla s očima zarudlýma, jak jsme jeli deset tisíc dní a nocí ve svištícím hliníkovém pouzdře.
Letiště bylo ubohé, všude povyk, chaos a špína třetího světa. Jednu odletovou halu zaplňovali výhradně muži s turbany na hlavách. Všude přísná bezpečnostní opatření. Quarthexijci nikde. Třeba opravdu splynuli.
Při průjezdu Káhirou míjel*náš autobus pobořený akvadukt, kolem něhož se promenovali muži v karba-nech, ženy v černém a zvířata žijící z odpadků. Lidé se mačkali na těch nejnepravděpodobnějších místech, nabízeli své zboží v prašných prolukách mezi budo-vami, provoz byl střídavě frenetický a strnulý.
Proploužili jsme se Káhirou do Gízy a z šera se najednou vztyčily pyramidy. Bydleli jsme v hotelu Měna House, královském loveckém letohrádku z de-vatenáctého století. Elegantní.
Studená večeře přišla k chuti. Spánek padl jako závaží.
6. PROSINCE
Joanna tvrdí, že takový deník je pro mě dobrá terapie a třeba ve mně dokonce znovu probudí chuť psát. Říká, že na katedře současné literatury je každý nějak frustrovaný autor a že bych měl do toho deníku prostě vydávit žluč. Budiž.
Až se vrátíš, budeš mi vyprávět O všech divech, jež uchystal ti svět.
Světe, byl jsi varován.
Dnes jsme vyrazili na jih do Memfisu, starověkého hlavního města, jehož konec přišel, když ve válce padly jeho hradby a následné povodně vykonaly své.
Slavné povalené Ramsessovy sochy vypadají majestátně, i když leží. Člověk si připadá jako pigmej cupitající kolem obra, á la Gulliver.
Sakkára, hlavní memfiská nekropole, se dochovala v poušti o tři kilometry dál. Hrobky první dynastie, včetně první pyramidy postavené s pěti stupni. Nápi-sy z období Nové říše, které jsou uvnitř, jsou z dnešní-ho pohledu samy historické.
A dál k Velké pyramidě - na velbloudu. Ukázalo se, že jejich popoháněči jsou ještě vlezlejší, než se tradu-je. Byli jsme v Chafreově pyramidě, o něco nižší než ta, která patřila jeho otci, Cheopsovi. Všech 80 známých pyramid se dochovalo ve vyloupeném stavu. Z jejich chodeb je cítit svíravá prázdnota, jak byly déle prázdné než plné. Jejich němá hmota je skli-čující.

Profesor Alvarez z univerzity v Berkeley se tu pokoušel objevit skryté dutiny tak, že ve známých spodních komnatách rozmístil detektory kosmického záření a hledal slabá zvýšení průtoku při jistých úhlech, ale zdá se, že žádné nejsou. Existují seismická a dokonce i rádiová měření suchých písků kolem Gízy, pídící se po odrazech od zasypaných hrobek, ale zatím se žádný velký objev nekonal. I když ozvěn od trosek obyčejných domů apod. bylo dost.
Zatím žádné projevy pásmové nemoci, ale když můžeme, rádi si zdřímneme. Je to pohodlné, mít hotel jen pár set metrů od pyramid.
Snažil jsem se Joannu přesvědčit, aby nechala náramkový komunikátor doma. Co se sesypala, těžko snáší zprávy o každodenních katastrofách. (A kdo je na tom lip?) Zatím je dobrá, ale doktor říkal, že čím klidněji tenhle výlet proběhne, tím lip pro ni.
A tak když komunikátor pustí, je tam plno hysterčení kolem poslední pohraniční srážky Izraelské říše s Arabským mohamedánským- sově-tem. Chytré rakety proti chytrým obranným systé-mům. Pat. Některé věci se prostě nemění. Okamžitě jsem to vypnul. Joanně se ruce třásly ještě několik hodin. Já jsem to hodil za hlavu.
Ale stejně je to rozdíl, být pár set kilometrů od fronty. Doufám, že tady jsme v bezpečí.
7. PROSINCE
Do Káhiry, do Egyptského muzea. Tutancha-mónova expozice - obrovské pokladnice, hojnost klenotů, úžasné bohatství, vitríny s krásnými Alabastrovými mísami, zlatem vykládané skříňky svědčící o tisíciletích produktivity nemají konce.
Bloumal jsem zatuchlou mramorovou chodbou, když tu se z tmavé boční chodby vynořil první Quarthexijec, kterého jsem kdy spatřil. Byl mohutný a jak se po svých šesti sunul vpřed, ozývalo se klapání a cvakání. Samozřejmě mě ignoroval - skoro vždycky se kolem lidí prokolébají, jako by nás ani neviděli. Možná ten vzdálený, nepřítomný pohled znamená, že se jim hlavou honí cizí, nepochopitelné myšlenky. Kdo ví, proč tak intenzívně studují právě starověký Egypt a nás ostatní přehlížejí? Tenhle choval v náručí kamennou vázu, aspoň metr vysokou. Svíral tu černou žulu, jako by nic nevážila, tréma rukama, které měl v bok. Ucítil jsem závan kyselého, štipla-vého pachu tekutiny, která jim promazává klouby. A pak byl pryč.
Opustili jsme muzeum a navštívili nejstarší koptský chrám v Egyptě, údajně ten, kde se na útěku skrýval Mojžíš. Vypadá tak. Stará část Káhiry je přelidněná a zanedbaná. V každém koutě se s mini-málním využitím nástrojů pachtí nějací lidé, další davy jich postávají kolem a dívají se, jak jiní pracují. Jediným náznakem skutečně smysluplné práce byla skupina mužů a žen, kteří na vozících vezli jakési podlouhlé, trubkovité žluté předměty. Něco, co chtějí Quarthexijci vyvézt za město, řekl nám průvodce.
Večer jsme se šli podívat na světelné a zvukové představení u Sfingy - úžasné. Dokonce existuje i verze v quarthexiánštině, z těch podivných prska-vých, štěkavých zvuků.
Arabové říkají: „Člověk se bojí času, čas se bojí pyramid.“ Tady tomu uvěříte.
Potom jsme pojedli v indické restauraci hotelu. Bylo to dobré.
8. PROSINCE
Káhira je město ušlapané k smrti.
Od revoluce v roce 1952 stoupl počet jeho obyvatel čtrnáctkrát a věru je to znát. Staré viktoriánské domy, které kdysi stály podél majestátních tříd s vrbovými alejemi, se dnes utápějí v novodobých panelácích. Zestárlé budovy se používají dál, ale ne pro pocit historie; jen proto, že je někdo potřebuje, bez ohledu na to, jak jsou sešlé.
Vytrvalost pouště se projevuje na každém kroku. Rostliny ve dvorech vypadají vyčerpaně, rezignovaně. Civilizace se k tradicím nezachovala moc dobře.
Snad právě proto jako by se Quarthexijacům nelí-bilo nic, co bylo postaveno od římských dob. Viděl jsem jednoho řídit jakýsi stroj, takový černý vynález, který plul dva metry nad zemí. Kladl do země nějaký kabel, po nábřeží Nilu. Když narazil na budovu, tak v ní prostě prorazil díru, rozmlátil všechno na padrť. Určitě to měli nějak skoulené s egyptskou vládou, protože všude kolem se hemžili policajti a dávali pozor, aby se tam nikdo nepřipletl. Zvláštní.
Ale nikoli nepředvídatelné, když se nad tím člověk zamyslí. Quarthexijci je používají, ty levitační stroje, kterým by tak rád každý přišel na kobylku. (To je slovosled! Hrůza! Ale vždyť je dovolená, sakra.) Už léta zůstávají opatrní, ze své techniky pouštějí ven jenom hrozně málo a Egypťané na to mají patenty. Řekl bych, že jedině to drží egyptskou ekonomiku nad vodou, při tom prudkém populačním tlaku. Quarthe-xijci sem přišli jako hosté, zajímali se o památky a podobně, ale teď je vidět, že si tu mohou dělat, co chtějí. Patří jim to tady.
Tajemství klíčových technologií, které by nám umožnily přijít na to, jak to dělají, Quarthexijci zatím neprozradili - aspoň mi to tvrdí kolegové z katedry fyzi-ky. Rozčiluje je, že tihle přivandrovalci dovedou tak dokonale ovládat časoprostor, manipulovat dokonce i s gravitací, a my tomu ne a ne přijít na kloub.
Navštívili jsme slavnou alabastrovou mešitu. Trůní na vrchu, kterému se říká Citadela. Elegantní, vznosná, hrdě vévodící městu. Nedaleký Starý Bazar je labyrint, tak podobný filmům, které člověk viděl, že si připadáte neskutečně jako v Pohádkách tisíce a jedné noci. Nakoupili jsme koření. Výzva k modlitbám zaznívající z mešit si vás najde všude, dokonce i v těch nejskrytějších místnůstkách, kde Joanna smlouvala cenu šperků.
Snědí kupčíci tvrdí, že sehnat něco opravdu starého je nemožná věc. Vykoupili je Quarthexijci, vyměnili za zlato snad všechno, co mohlo pocházet z dob faraónů. V posledních stoletích se vyrojilo dost podvrhů a někte-ré skutečně dobré, takže Quarthexijci prostě skoupili všechno, co mohlo být pravé. Není divu, že na ně Egypťané nedají dopustit a klidně si od nich nechají rozmlátit domy. Zlato má zvučnější hlas než minulost.
Nalodili jsme se na vyhlídkovou loď, ctihodnou Nile Concorde. Oběd byl skvělý, italský. Po poledni jsme vyrazili na prohlídku Káhiry, neuvěřitelně špinavých a chaotických tržišť. Telecí mozky vyložené bez známky chlazení nebo nějaké ochrany, roje much atd. Legrace, hlavně jestli dokážete vydržet pět nebo víc minut bez nadechnutí.
Zastavili jsme se v Shepheard's Hotelu, dějišti mnoha britských špionážních románů (obzvlášť Maughamových). Má

výborný bar - Nubijci, Saudové a další, nalévající se určitě neislámskými giny a pivy. Vzadu seděl ve zvláštním křesle Quarthexijec a bavil se mluvítkem s nějakým Saudem. Nevím, o co šlo, ale Saudovi se třpytily oči. Řekl bych, že domlouvali něja-ký kšeft.
Ale atmosféra toho baru byla dokonalá. Plátěný transparent nad barem hlásá:
Zítra nenarozený a včera mrtvý, kdo by se trápit chtěl, ať se dnes baví.
No ovšem, hm... barmane!
9. PROSINCE, MUSLIMSKÝ SVÁTEK
Z Káhiry jsme vypluli minulou noc v jedenáct, září-cí město ubíhalo za oknem kajuty a ta mlhavá zář mu slušela víc než prašný den. Jeli jsme celou noc. Snída-ně a lehký oběd jako studený stůl, ve vydatném orientálním a středomořském stylu, se slušným červeným vínem.
Sto metrů od nás bije do očí minulost, jdoucí si svou cestou, jako by u vesla stále ještě byli faraóni. Primi-tivní čerpadlové závlahy, osli zapražení do postrojů, ženy máchající v Nilu šedivé prádlo. Východním směrem hradba pouště, tu a tam vystrkující písečné jazyky - neodnášené každoročními povodněmi - přes pole až na břeh. Vysedáváme na horní palubě, míjíme muslimské hrobky z kamene a blátěných cihel, triedrem se díváme přes propast času na divoce mávající děti na břehu.
Na lodi pro sto pasažérů je nás asi padesát, takže místa je dost a obsluha pohotová. Cesta ubíhá v pokli-du a paluby zalévá hudba, zakrojující se mezi pláty starobylosti; žádná dekadence, ale inteligentní požitkářství. (Proč je turistů tak málo? Průvodce myslí, že lidé se bojí Quarthexijců. Joanna je z nich taky nervózní, ale nevím, jestli to není jen nový projev starého strachu.)
Štíhlé, éterické minarety jsou mnohdy jedinou oázou půvabu uprostřed vesnic z blátěných cihel, jako krásná myšlenka snažící se povstat z hnědého, skvrnitého chaosu. Všude, kde to jde, se využívá zvířecí síla. Přesto jsou vesnice tiché jako o půlnoci.
Rubem tohoto poklidu musí být nuda. Bohužel to vysvětluje mnohé z dějin a jejich fanatických věrouk.
10. PROSINCE
Jak postupujeme proti proudu, civilizace se vytrva-le vytrácí. Pro vesnice z vepřovic je typické, že nemají elektřinu. Asuán má energie dost, ale vedení a rozvodny jsou moc drahé. Člověk by čekal, že s quarthexijskýrn zlatem by na tom mohli být lip.
Náš průvodce říká, že Quarthexijci jsou strašně tvrdohlaví - a to není slovní hříčka - jakmile dojde na nějaká taková vylepšení. Nedovolí, aby zisky z jejich patentů byly použity na modernizaci Egypta. Nakrmit chudáky, vyčistit Nil, zrekonstruovat památky, to všechno je v pořádku (rekonstrukční projekty platí fakt velice slušně). Ale elektrifikace -ne. Rázné ne.
Přistáli jsme u nějakého špinavého města a udělali si autobusem výlet do západní pouště. Sotva kilometr od mělké zátopové zóny je Sahara neúprosně krutá a nehostinná. Navštívili jsme ptolemaiovské město mrtvých. V jedné hrobce je murnie dívky, která -aspoň podle hieroglyfických nápisů - se utopila, když se chtěla dostat přes Nil za svým milým. Nedaleko jsou pavilony s mumifikovanýrni paviány a ibisy -symboly moudrosti.
Tady začíná tunel směřující k Achnatonovu hlavní-mu městu. Němečtí objevitelé v minulém století pronikli do vzdálenosti čtyřiceti kilometrů - všechno vysekané ve vápenci - než se vrátili kvůli špatnému vzduchu.
K jakému účelu sloužil? Nikdo neví. Studená, stra-šidelná atmosféra. Neporušené hrobky s vysušenými mumierni. Zajít do postranní chodby znamená vkročit do tajemná.
Nechal jsem skupinu skupinou a zašel za nízký pahorek, abych se vyčural. Západním směrem se táhl písek, písek a zase písek. Stál jsem tam a snažil se po svém aspoň trošku pozdržet vyprahlost, když tu jsem zahlédl, jak se v dálce vyhoupl nad obzor jeden z těch velkých černých strojů. Ňafal, bafal a kladl tam cosi, co vypadalo jako potrubí. Ale bylo to podivné potrubí, stříbřité, hrající modravými fasetami. Jak jsem se díval, třpyt se změnil a přešel do žluté a červené.
Nahoře byli samozřejmě Quarthexijci. Mířilo to na jih, zhruba rovnoběžně s Nilem. Když jsem se vrátil a řekl o tom Joanně, podívala se na mapu, ale nezjistili jsme, co by tam mohlo někoho zajímat, dokonce ani Quarthexijce. Nikde kolem žádné zříce-niny. Nic. Zvláštní.
11. PROSINCE
Beni Hasan, téměř opuštěné místo blízko Nilu. Na úvod cesta na oslech přes úrodnou zátopovou oblast, pak prudký výstup svahem východní pouště. Ve skalních hrobkách jsou pěkné kresby a několik soch -zůstaly tam, protože je vytesali přímo z hory a jsou s ní spojené silnými klínovými podpatky. Už tenkrát by lidi ukradli všechno, co není přibité. To je na Quarthexijcích zajímavé, říká průvodce, neberou nic. Vypadá to, že mají zájem skutečně restaurovat a ne odvážet si věci domů do krčku spirálního galak-tického ramene.
Ještě výš proti proudu přistáváme u rozlehlé prašné planiny, kterou překonáváme na vlečce zapra-žené za traktor. Achnatonovy cihlové paláce jsou pryč, dochoval se jen pozůstatek Nefertitina paláce, kde se našla její známá busta.
Královské hrobky nahoře v horském masivu jsou rozvalené - kněži, kteří po Achnatonově smrti podkopali jeho mono-teistickou revoluci, si dali tu práci a vytahali ze stěn mohutné balvany.
Vyobrazení na stěnách jsou velice realistická a odvážná, ženy mají dokonce i prsní bradavky. Tunel z místa, kde jsme byli včera, asi probíhá někde pod
námi, možná propojený s chodbami, které bylo vidět hluboko v královských pohřebních šachtách. A opět je nikdo důkladně neprozkoumal. Jsou tam úzká místa, možná hnízda hadů a štírů, snad i pasti.
Jak se s Joannou procházíme a fotíme si obrazy, zaslechneme z ničeho nic šramot. Joanna má baterku, a tak oba nakukujeme přes okraj, dolů do svislé šachty. Na dně se něco hýbe, něco velkého.
Chvíli nám trvá, než poznáme, že načervenalá schránka není sarkofág, ale záda Quarthexijce. Rozmisťuje po stěnách jakési přísavky a provléká jimi kabely. Víc je jich vidět hlouběji ve stínu.

Quarthexijec se dívá nahoru do světla naš^baterky a prchá pryč. Že by prohledával tunely? Ale proč tak rychle zmizel? Má snad co skrývat?
12. PROSINCE
Plujeme celý den a pozorujeme ubíhající břeh.
Joanna má pravdu; tuhle dovolenou jsem moc potřeboval. Vidím to, když po sobě čtu tenhle deník - čím dál víc kvete. A já taky. Když pomyslím, jak mi život utíká pod rukama, před poločasem mých dní v tomhle temném, širém světě... Shon univerzitního života otupil mou schopnost podi-vovat se, prostě se radovat z prostého života. Nil má v sobě plynulost, nekonečnost, nespoutanost časem. Cítím, jaké to je, žít tady jako součástka velkého nebeského orloje, který přináší věčné kroužení slunce a měsíce, trvalý rytmus záplav. Asuán sice přerušil opadání a přívaly vod, ale stálá^síla Nilu se valí dál.
Nebe se směje, třpytí se víry a říše, Jak trosky snu, podmílaného tiše.
Klid prostupuje vším. Naše včerejší milování s Joannou bylo snad vůbec nejlepší. Skvělé!
(Já vím, že to čteš, Joanno - včera jsem tě viděl, jak jsi mi deník potají vytáhla z kufru. Nemůžu si pomoct, bylo to nejlepší - což je docela poklona, po všech těch letech. A co asi bude zítra a pozítří...)
Ten, kdo si radost koří,
životu křídla boří;
však kdo radost políbí, když stihne její let
ten věčně vidí slunce vycházet.
Co kdybych na příští semestr požádal, aby mi dali romantické básníky? Nebo dokonce sám napsal pár slok...
Dnes nad námi proletěli tři Quarthexijci a nesli něco, co vypadalo jako sochy s hlavami ze staro-dávných beranidel. Průvodce říká, že Arabové a samozřejmě také archeologové hodně soch přemísti-li. Quarthexijci si sjednali povolení, aby jich mnoho vrátili na původní místa, pokud jsou známa.
13. PROSINCE
Další přistání - Abydos. Vápencový chrám je zázračně zachovalý, silná střecha nedotčená. Kolem sice stojí shluky chatrných blátěných chýší, ale nijak to nezmenšuje působivost jeho přísně pravoúhlé strohosti. Slavný seznam faraónů vytesaný v postranní chodbě udivuje svým časovým rozpětím. Každý, kdo je tam zapsán, byl velký faraón, a jmen je tam plná zeď. Egypt trval déle než všechny srovnatelné společnosti a množství jmen na zdi je o to působivější, že stavitelé chrámu soupis nepovažovali za tak důle-žitý, aby jej umístili centrálně.
Na seznamu chybí Hatšepsovet, pouhá žena, a Achna-ton, skandální monoteista. Ramsesse n. má všechny nápi-sy tesané hluboko, hlavně na vysokých sloupech, aby nešly přetesat - byl si takové možnosti dobře vědom, neboť to sám pilně prováděl v chrámech svých předchůdců. Dřívější práci nechal odsekat a doplnit vlastní kartuše, jako by si myslel, že přelstí i bohy a namluví jim, že to všechno postavil on sám. Ach, nesmrtelnosti!
Měli jsme tu dnes zemětřesení.
Byli jsme na lodi a Joanna se svědomitě batolila po horní palubě, aby odčinila bohatý oběd. Viděli jsme, jak se palmy na břehu rozvlnily. Ať se propadnu, jestli po hladině neproběhla nárazová vlna, od východu na západ, a pak od východu nedolétlo hluboké brumlání. Průvodce tvrdí, že něco takového ještě nezažil.
A v noci stoupaly na východě i na západě k nebi závoje rubínového světla. Vypadalo to jako polární záře, jenže ve špatných směrech. Vlnící se aura stou-pala vzhůru a měnila barvy, pak nad našimi hlavami splynula, vzplanula zlatavým zábleskem a pohasla. Přísahal bych, že jak ta ohnivě zlatá čára překlenula oblohu, zazářila a zhasla, zazářila a zhasla, zaslechl jsem vysoký, rezavý zvuk.
Na palubě nás bylo jen pár, takže to žádný velký rozruch nevyvolalo. Podle Joanny to byly raketové zplodiny.
Jeden technik říká, že to vypadalo, jako by se něco dělo s magnetickými poli. Nejsem žádný vědec, ale mám pocit, že když si Quarthexijci něco zamanou, udělají to. Páni časoprostoru, nazvali se při diplomatických cere-moniích. Zástupci OSN z toho rychle udělali nadsázku, ale co když to Quarthexijci myslí vážně?
14. PROSINCE
Dendera. Obrovský chrám, zdaleka ne tak známý jako ten v Karnaku, ale stejně velkolepý. Byli tam Quarthexijci, vrtali se v základech. Průvodce říkal, že možná hledají nějaké tajné chodby. Sakra, egyptská vláda jim dovolí dělat si, co se jim zlíbí.
Cestou zpátky na loď jsme minuli srocení lidí. Byly jich stovky a všichni měli na sobě historické kostýmy. Myslel jsem si, že je to nějaká slavnost nebo bláznivá turistická atrakce, ale průvodce se zamračil a prohlá-sil, že^neví, co si o tom má myslet.
Ten dav něco zpíval, ale dokonce ani průvodce tomu nerozuměl. Řekl nám, že takové hrubé sukno bylo pro starověk typické, vyrábělo se na primitivních přesli-cích. Průvod byl neuspořádaný, ale vypadalo to, že směřuje k chrámu. Zdálo se mi, že jsou opilí.
Průvodce mi vyprávěl, jak starověká teologie vycházela z Nilu. Tahle země je vlastně deset kilo-metrů široká a sedm set kilometrů dlouhá, úzký pruh obyvatelné země vmáčknutý mezi dvě nehostinné pouště. Takže lidé věřili, že bohové to tak chtěli a že Nil je střed celého toho prašivého světa.
Slunce svým východem ukazovalo, že na východě všechno začíná. Konec - umírání - byl na západě, kam slunce odcházelo. Proto své mrtvé pohřbívali na západním břehu Nilu, už před 7000 lety. V noci se slunce zhoupne dolů a ozařuje podsvětí, kam nakonec všichni odejdou. Musela to být útěcha, myslet si, že tak slunce slouží zemřelým. Ale jen ctnostným zemře-lým. Kdo se neřídí zákony...
Jedni se rodí pro radost opojnou, jiným noc otvírá svou náruč bezednou.
Velká řeka jejich svět zřetelně rozdělovala - a oni měli čisté dělení rádi. Vynalezli čtyřia-dvacetihodinový den, ale protože měli rádi symetrii, rozdělili ho na dvě poloviny. V létě byla každá z dvanácti hodin světla delší než v zimě - a o

noci to platilo opačně. Takto hrozivou symetrií zarámovali celý stát, nesmrtelnou ruku nebo oko.
Dál až do Karnaku, s přistáním v Luksoru. Faraóni ze středního a pozdního období si nemohli dovolit plýtvat prací na pyramidách, a tak se spokojovali s rozšiřováním beztak už rozlezlého Karnaku.
Docela by mě zajímalo, jak dlouho ještě potrvá, než nějakého zbohatlíka napadne, že za nějakých pár milió-nů by si mohl postavit větší hrobku než je Velká pyra-mida. Chtělo by to jen řekněme milión vápencových bloků - nebo ještě lépe žulových - a mohl by si dovolit lepší izolaci a ochranu. Když nedokážeš dobýt kontinent nebo napsat symfonii, naskládej hromadu kamení.
Uéternité,
ne fut jamais perdue.
Noční světelná sou v Karnaku byla chvílemi stra-šidelná a krásná; dunivé hlasy vycházely přímo z kame-nů. V davu jsem zahlédl Quarthexijce. Civěl před sebe, nikoho si nevšímal, ale ani nenarážel do lidí.
Vypadal okouzleně. Všechny čtyři oči jako korálky sledovaly střídání modravých a ohnivě oranžových barev, pohrávajících si mezi stojícími sloupy, pova-lenými mohutnými sochami. Pohybující se články na jeho těle vydávaly v suchém nočním vzduchu praska-vý zvuk, bylo vidět jasné odlesky od mazacích šťáv. Vypadal skoro uctivě. Jak tam čněl nad okolními zástupy, na dlouhou chvíli znehybnělý, připomínal spíš obří ztuhlé kamenné postavy než obyčejné smrtelníky, kteří se kolem něj hemžili a šeptali si, zachovávajíce uctivou vzdálenost.
Bylo to svým způsobem zneklidňující, vidět...
... bystřejší Sfinze nový kabát daly,
smrtící hádanky, jež Théby nikdy nepoznaly.
15. PROSINCE
Skvělý den. Údolí královen, urozených a konečně králů. Jupí! Všechno jsou to vyschlá koryta (vádí), zřejmě snadno střežitelná a izolovatelná. Všech dvaa-šedesát známých hrobek kromě Tutový bylo vykra-deno, pravděpodobně během několika málo století po pohřbem. Určitě chodili najisto.
Existuje dokonce teorie, že vykrádání se stalo nutnou součástí ekonomiky, oběhu bohatství a hromadění bohatých sbírek, kterými se pak mohl nový faraón chlubit na svém pohřbu, jen aby udělal náležitý dojem na rolníky. Prostě další součástka společenskoekonomického soukolí, co se divíte.
Později kněží mumie faraónů shromáždili a ukryli je v nedaleké jeskyni - to když pochopili, že nejsou schopni hroby ochránit. Zachovalost Thutmose III. je úžasná. Jeho mumie byla do hrobky vrácena - ta je prostorná, hluboká, větší než náš byt, má boční pokladnice, chodby, několik pater propojených rampami, a tak by se dalo pokračovat. Nahoře stojí:
Ožiješ a budeš žít věčně.
Všechno je do cista vybrané, zůstal jen sarkofág, moc těžký, takže ho neodnesli. V pyramidách byly padací mříže, propadliště, pasti a valící se kameny, které měly neopatrného zloděje rozdrtit, ale tady je jich pomalu. Ale stejně z toho trochu běhá mráz po zádech, když si představíte, jak tihle dávní technici plánovali spáchání vraždy v budoucnu, kdy už dávno na světě nebudou, jen aby chránili minulost. Nebuď pyšná, smrti.
Odpoledne nakupování v bazaru. Starý hotel ve viktoriánském stylu má atmosféru, ale hostů poskrovnu. Jídlo je stále dobré, úplavice žádná. Oba jsme si před cestou nasadili bakterii EZ-Di. Teď přebývá v našich traktech, pomáhá rozkládat a číhá na každou všivou cizí bakterii. Uklidňuje to.
16. PROSINCE
Plavba pokračuje. Zastavujeme v Kómm Ombu, u chrámu krokodýlího boha Sobka, postaveného na usmíření krokodýlů, jimiž se nedaleká řeka tehdy hemžila. (Bohužel už v Nilu vyhynuli - je to škoda, plavba by byla o cosi pikantnější...) V nevelké místnosti je 98 mumifikovaných krokodýlů, narovna-ných jako dříví v lese.
Popojíždíme dál. O pár kilometrů jižněji pracovaly u řeky skupiny Egypťanů. Táhly dolů k vodě žulové balvany, převážené na kládách. Stál jsem na palubě a snažil se pochopit, proč pracují s provazy a kladka-mi a nevezmou si na to nějakou mechanizaci.
Pak jsem na vrcholku svahu, tam, kde žulové bloky odtesávali od skalního masivu, zahlédl Quarthexijce. Čněl nad lidmi, gestikuloval těma svýma roztřesenýma rukama oči se mu třpytily. Pololidským hlasem cosi zavolal, ale bylo to jazykem, který jsem neznal. Přišel i průvodce, zamračený, ale ani on nerozuměl.
Dělníci protahovali provazy rýhou v kameni, do mezery sypali písek a lili vodu, a tak odřezávali jednotlivé bloky pouze otrockým třením. Takovým tempem jim získání jednoho muselo trvat týdny. Jiní o kus dál zaráželi do hlubokých štěrbin fošny a zatloukali je primitivními dřevěnými palicemi. Pak lili na fošny vodu. Slyšeli jsme, jak kámen praskl, když dřevo hluboko v zářezu nabobtnalo.
„Tak se to dělalo ve starověku," řekl průvodce nezvykle tiše. Nad lidmi se tyčil Quarthexijec a přes vodu se nesl ten hřmotný, drsný hlas, každá slabika se táhla, dokud se nespojila s další, dokud se nesmí-sila se suchým vzduchem, prázdná, znělá a tvrdá.
(dopsáno později) Další zastávka v Edfii, dobře zachovaný chrám, do konce 19. století pohřbený pod třiceti metry muslimského smetí. Na plavbě po řece je nejlepší to, jak člověk kolem místa projede, prohlédne si je z úhlů, které řeka dovoluje, a pak vykročí z kajuty rovnou do starověku, bez přechodu, bez porušení nálady.
Smůla je, že tentokrát jde nějaký chlapík před námi kousek stranou, aby si vyfotil loď, a najednou se k němu něco s praskotem řítí z rákosí, posádka ječí -je to krokodýl. Chlap pustí foťák na zem a prchá.
Krokodýl si nás všechny prohlédne, zachrochtá a odplazí se zpátky do Nilu. Průvodce je rozrušený, možná ještě víc než ten chlap, který málem posloužil jako oběd zdarma. Kdo by mohl mít zájem znovu nasadit do Nilu krokodýly?
dny. Jenže tentokrát měl na pomoc muže a ženy, kteří je roznášeli a strkali do těch jam, které vyhloubil.
Ti lidé vypadali jako omámení, jako by byli námě-síční. Zamával jsem jim na pozdrav, ale nikdo nezvedl hlavu. Jenom ten Quarthexijec. Jistě, jejich tváře jsou bez výrazu. Přesto si mě ty třpytivé, vykulené oči dlouho měřily a tykadélky

kolem úst škubala jakási nervózní energie.
Stočil jsem pohled jinam. I když jsem se tomu bránil, trochu mě to vystrašilo. Nedíval se na nás přátelsky. Třeba nechtěl, abych mu pokřikoval na dělníky.
Pak jsme odletěli zpátky do Asuánu, nad nesku-tečně úzkou zelenou stuhou, která se jako had klikatí nevlídnou, nehostinnou pouští. 17. PROSINCE
Asuán. Čisté, příjemné město. Velká přehrada jižně od města je působivá, s památníkem sovětské doko-nalosti atd. Vyčpělý vtip, když se podíváte, jak špatně je na tom SSSR dnes. Mohli by si od Egypta půjčit!
Nepředpokládané vedlejší účinky - víc hmyzu v důsledku zvýšení hladiny podzemní vody, rychlé zanášení nádrže a další - nabývají na významu. Existují plány na vyhloubení kanálu, odsávám větší části nově přinášeného bahna do pouště a vytvoření nového úrodného údolí, ale není mi jasné, jak chtějí vypustit vodu, aby mohli bahno odvážet, a přitom jí v původní nádrži dost nechat.
Průvodce říká, že z toho mají těžkou hlavu.
Pak letíme na jih do Abú Simbelu. Nasserské jeze-ro, které se zmocnilo původního stanoviště obrovských soch, je dlouhé stovky kilometrů. V roce 2008 je ještě zvětšili.
V časech faraónů byly pod touto hladinou vesnice, velké kamenolomy pro stavbu monumentů, obchodní trasy na jih do nubijských království. Teď je to všechno pod vodou.
Obrovské chrámy Ramsesse II. a jeho královny Nefertari, které měly ukázat výbojným Nubijcům jeho moc a majestát, nakonec přemístili. Ramsessovy kolosální sochy představují zosobnění jeho egománie. Vnitřní výzdoba ho ukazuje snad při všech hrdinských činech velké bitvy s Chetity - jak zabíjí, získává zajatce a pak je sám sobě předvádí, přijímá rady od bohů, mezi nimiž sám je! A to všechno kvůli bitvě, která ve skutečnosti skončila plichtou. Oba chrámy byly zvednuty přibližně o třicet metrů a zasa-zeny do úplně umělého pahorku, zevnitř drženého největší betonovou kopulí na světě. Úžasné.
„Pohleď, co jsem vykonal. Všemocný, a vzdej se nadějí!“
Jenže když Shelley psal Ozymanidas, neznal Ramesse II v tak dobře dochované podobě.
Když jsme odtamtud odcházeli, polykajíce písek, který nám vmetl do tváří prudký poryv větru, zahlédl jsem Quarthexijce. Hrabal se v písku a používal k tomu stříbřitý nástroj, který rubínově blikal. Vedle sebe měl na vznášející se plošině pár těch podivných trubi-covitých předmětů, které jsem viděl už před několika
18. PROSINCE
Tyto řádky píšu za šera, dokud ještě zbývá trochu světla. Ráno jsme vstali a vyrazili do města, když tu se nám ta všivá země začala houpat pod nohama. Hroutící se blátěné chýše, vlny na Nilu, všechno.
Vrátili jsme se na loď, ale nikdo nevěděl, co se děje. Ani z rádia jsme se toho moc nedověděli. Káhiru bylo slyšet dobře, ano, prý došlo k zemětřesení kolem celé-ho Nilu.
Divné bylo to, že jinou stanici se kapitánovi naladit nepodařilo. Nic jiného na celém Středním Východě.
Někteří pasažéři si myslí, že je válka. Je to možné, ale egyptská armáda o tom neví. Vojáci postávají kolem po celém nábřeží, pohrávají si se svými AK 47 a tváří se stejně zmateně jako my.
Odpoledne přišlo další dunění a otřesy. Teď, když slunce zapadlo, pozoruji na obloze velké světelné závoje. Jenom mám pocit, že nevidím souhvězdí, která bych vidět měl.
Joanna si vzala nějaké prášky. Snaží se tak zahnat nervozitu; já dělám, co se dá. Nenávidím ten prázdný pohled, který se jí vkrádá do očí.
Sakra, musíme se odsud nějak dostat.
19. PROSINCE
Proč bych to nenapsal, stejně se nic jiného dělat nedá. Když jsme ráno vstali, slunce bylo tam, kde mělo být, fajn, ale Měsíc nezapadl. A neudělal to celý den.
Jistě, slunce a Měsíc můžou být na obloze současně. Ale celý den? Joanna se trápí, ne kvůli měsíci, ale kvůli tomu, že všechny lety jsou zrušené. Dnes jsme se měli vrátit do Káhiry.
Další otřesy. Tentokrát vážně silné.
V poledne najednou bylo všude plno Quarthexijců. Vyrojili se od východu i od západu, hemžili se vzduchem. Někteří s cáknutím spadli do Nilu -a nevyplavali. Další probzučeli nad námi a odletěli na jih, k přehradě.
Nikdo nenašel dost odvahy, aby vyšel z lodi - ani já. Sakra, chci domů, nic víc. Joanna nevychází z kajuty.
Asi o hodinu později běží po nábřežní zdi snědý chlap v otrhaném šedém obleku a tvrdí, že přehrada je pryč. Prostě pryč. Quarthexijci nad ní udělali malé hloučky, bylo při tom hodně nachového blýskání a hlasitého praskotu, a pak přehrada prostě zmizela.
Ale tady k nám se žádná voda nepřivalila. Ten chlap tvrdí, že odtekla zpátky na druhou stranu. Na jih.
Podíval jsem se přes zábradlí. Nil tekl na sever.
K večeru se pět lidí z posádky vydalo do města. To už oblohou nepřetržitě křižovaly oranžové a zlaté prsty a splétaly se do podivných obrazců. Od severu se přihnaly mraky. Světelné kužely do nich začaly bít a prostě je rozehnaly. S výtryskem světla v barvě slonoviny.
A Quarthexijci se hemžili snad všude^ Vysoko nad mraky se cosi pronikavě leskne, jako kovové ohra-ničení nebo něco takového, ale je přes to vidět.
Quarthexijci tam pořád kmitají, někteří s cáknu-tím vyletují z Nilu a pomalu stoupají, až jsou z nich mrňavé, ztrácející se tečky. Krouží tam, jako by něco kontrolovali, pak padají dolů jako kámen a šplouchnou zpátky do Nilu. Jako šílené včely, prohlásila Joanna a hlas se jí třásl.
Jeden technicky založený pasažér, nějaký inženýr od Rockwella, říká, že podle něj si Quarthexijci dělají parádní ohňostroj. Prostě neobvyklé triky cizí prove-nience.

Zatímco jsem psal, vrátilo se těch pět členů posádky z Asuánu. Obešli všechny hotely a zastavili se i na policejním velitelství. Dozvěděli se, že káhirská tele-vize přestala vysílat před dvěma dny. Veškeré lety jsou zakázané, kvůli tomu quarthexijskému hemžení, těm divným světlům a tak dál.
Taková je aspoň oficiální verze. Kapitán říká, že podle toho, co zjistil jeho bratranec, před dvěma dny několik letadel přece jen vzlétlo a tam nahoře do něče-ho narazilo. Že by do toho modravého kovového lesku?
Jedno se zřítilo. Ostatní přistála, ale poškozená.
Úřady to drží pod pokličkou. Ale nenechávají v nevědomosti jenom nás, turisty, zatloukají to přede všemi.
Modlím se, aby pravdu měl ten inženýr. Joanna je rozmrzelá. Na večeři skoro nic nesnědla, jen se ponimrala ve studeném skopovém. Třeba se to zítra nějak vyjasní.
20. PROSINCE
Vyjasnilo se. Když jsme se probudili, Země právě vycházela.
Vynořovala se nad západními horami: modrobílé mraky a hnědozelená, ale většinou žlutohnědá poušť. Díváme se na západ, přes Saharu. Když píšu tato slova, všichni ostatní pobíhají jako kuřata s useka-nými hlavami. Sedím na palubě, poslouchám výkřiky, chaotický pouliční ruch a dokonce i občasné výstřely ozývající se ze břehu.
Teď už je vidět dál na východ - buď se otáčíme, nebo rychle stoupáme a vidíme z lepší perspektivy.
Tam, kde byl střední Egypt, je velká, čerstvá, temná díra.
To černé je určitě vápencové podloží pod pouští. Seškrábli vrstvu písku kolem Nilského údolí i s námi - a zbytek nechali. A nějak to zvedají od Země.
Teď už žádní Quarthexijci nepoletují. Není vidět nic než modrou kovovou šmouhu vysoko na obloze.
A za ní - stoupající Zemi.
22. PROSINCE
Jeden den jsem vynechal.
Včera nebyl na přemýšlení čas. Když jsem dopsal poslední záznam, přišel po nábřeží dav Egypťanů. Vlekli se mlčky jako ti, které jsme viděli v Abú Simbe-lu. Jenže těchto byly tisíce.
Vedl je Quarthexijec. Nesl jakýsi velký talíř, ze kterého vycházel bzučivý zvuk. Když ho zvedl, výška tónu se změnila.
Do očí mi to vehnalo slzy a rozbolela mě hlava. Jako by mi nějaká ruka sevřela lebku, vzala vzduch.
Všichni kolem se svíjeli na palubě a sténali. Joanna taky.
Když Quarthexijec došel až k lodi, byl jsem jediný, kdo stál. Ty žlutě žíhané, neklidné oči se do mě zabodly, ale neprozradily nic. Pak se hranatá hlava odvrátila a Quarthexijec šel dál. Potulný pištec, vedoucí dlouhý průvod Egypťanů.
Někteří naši přátelé z lodi se zařadili na konec davu. Strnulé tváře, skelné oči. Řval jsem na ně, ale nikdo, ani jeden jediný člověček z celého toho průvo-du, nezvedl hlavu.
Joanna sváděla boj, jestli se k nim má přidat. Strhl jsem ji dolů a držel ji, dokud to všivé, hrůzné procesí dávno nebylo pryč.
Loďje opuštěná. Zůstali jsme na palubě, ze strachu.
Nevím, co to Quarthexijci dělají, ale s výjimkou několika málo procent to působí na všechny kolem. Na palubě zůstalo pár členů posádky, omámených, ale jinak v pořádku. Jsou vystrašení, nedá se s nimi pořádně mluvit.
U večeře o něco míň.
Další den ráno nikdo.
Museli jsme jít hledat jídlo. To, co na lodi zůstalo, si zřejmě posádka odnesla s sebou. Odvážil jsem se na nedalekou ulici, kde bývali trhovci, ale všechno bylo zavřené. Opuštěné. Ještě před několika dny jsme v krámech plných kýčů kupovali kaftany, alabastrové sfingy a z bronzu tepané cetky. Teď je tam mrtvo a pusto. Žádné zvuky, ani zatoulaná kočka.
Došel jsem zezadu k něčemu, co jsem si pamatoval jako špinavou nárožní kavárnu. Když jsme chodili po nákupech, ohrnoval jsem nad ní nos a byl jsem přesvědčený, že uvnitř určitě číhá úplavice... a jak jsem teďbyl rád, když jsem ve skříni našel pár kousků starého ovoce a zeleniny.
Na zpáteční cestě jsem se div nesrazil s tlupou Egypťanů, kteří pochodovali ulicí. Strašidla.
Tvářili se jako policajti, ale oblečení byli jako o masopustu - zástěry, silné kožené opasky, korále a přívěsky, vlasy ztužené voskem. Nesli ostré oštěpy.
Jediné štěstí, že jsem dával pozor, jinak bych do nich málem vrazil. Slyšel jsem, jak jdou, a tak jsem zapadl dojedná špinavé uličky. Systematicky pročesávali celou oblast, prolézali nuzné příbytky nad tržištěm. Šéf ze sebe vyrážel povely v jazyce, jemuž jsem nerozuměl - byl tvrdý, hrdelní, nějako egyptštma.
Proklouzl jsem. Měl jsem štěstí.
Po této zkušenosti už jsme se nikde neukazovali. Zůstávali jsme v podpalubí a ven vylézali jen v noci.
Ne že bychom se potmě cítili lip. Na břehu hořely ohně - ne v Asuánu, v celém městě byla tma. Oranžove tečky mrkaly ze vzdálených kopců. Hořely po celé křovinaté poušti, těsně před valy skutečné pouště, která se táhne - nebo táhla - dál na východ a na západ.
Teď by možná stačilo ujít pár desítek kilometrů pouští a člověk by došel - kam?
S Joannou se o tom nedá bavit. Na tváři má stejně vyplašený výraz jako tenkrát, než se sesypala. Je unavená a málomluvná. Zůstává v kajutě.
Snědli jsme tu mizernou zeleninu. Teď jdeme spát.
23. PROSINCE
Dnes se znovu objevily ty masopustní maškary. Šly po nábřeží a prohlížely si zakotvené výletní lodě, ale z nějakého důvodu nevlezly na palubu.

Jsme na lodi sami. Celá posádka, ostatní turisté -všichni j sou pryč.
K poledni, když už jsme vážně dostávali hlad a já sbíral odvahu k nové výpravě na tržnici, jsem uslyšel hlasitý řev. Chápejte, že několik dní jsem neviděl letadlo. A tohle byly trysky. Najednou mi došlo, že ten svist dělá raketa nebo něco podobného, a že je v nesnázích.
Lezu ven na palubu, ale nejdřív se rozhlížím, jestli někde kolem nečíhají hlídky. Řev sílí. Je to letadlo se zkrácenými křidélky, letí nízko nad vodou, chrchlá a skučí a nakonec zmlkne docela.
Převrátilo se a s mohutným šplouchnutím spadlo. Myslel jsem, že pilot je vyřízený, ale letadlo jelo něja-kou chvíli klidně po hladině, kokpit se odsunul a někdo z něj vyskočil.
Zavolal jsem na něj. Zamával mi a začal plavat k lodi. Letadlo se potopilo.
Chytil se lana a vylezl nahoru. Nic menšího než Američan. Ale to, co jsem se od něj dozvěděl, mě překvapilo ještě víc. Nebyl to jen tak nějaký létající hejsek z Káhiry. Byl to kosmonaut.
Patřil k záchranné výpravě, která se měla pokusit Quarthexijce zastavit. S ostatními ztratil spojení, ale vypadalo to, jako by je všechny přitáhl ten létající ostrov, ve který se Egypt proměnil.
Vznášíme se ve výšce přibližně dvou zemských průměrů, na zvolna se rozšiřující dráze. Nad sebou máme štít, který zadržuje uvnitř vzduch a venku všechno - kosmické záření, rádiové vlny, kosmické lodě.
Quarthexijcům se nějakým způsobem podařilo sloupnout vrstvu Egypta a teď ji zvedají nad Zem, odlétají s ní. Nikdo netušil, že by mohli mít takovou moc. A nikdo na Zemi neví, co s tím dělat. Quarthe-xijci, kteří tou dobou byli mimo Egypt, prostě nasedli do svých lodí a slétli se na tuhle létající plošinu.
Jmenuje se Ralf Blanchard a jeho úkolem bylo podletět desku Egypta v rychlém orbitálním letounu. Měl se podívat, jak se jim podařilo tu zem odervat. Hodně jí odpadlo.
Tvrdí, že pod zeminou jsou dlouhé stříbřité válce -zřejmě obrovské antigravitační jednotky. Stejné jako ty, které využívají quarthexijské lodě, ty, jejichž tajemství jsme se snažili přijít na kloub.
Válce jsou zhruba míli od sebe a tvoří mřížku. Mezi nimi jsou spousty Quarthexijců, kteří tam něco budu-jí, rozorávají půdu - vzhůru nohama! Na spodní stra-ně se gravitace projevuje opačně. To je ono, tak to celé drží pohromadě - z obou stran to stlačují umělou gravitací. Z čeho je ten štít nahoře, to ví bůh.
Ale Nil, to je teprve záhada.
Začíná na spodní straně Alexandrie, kde se náš Nil setkává - setkával - se Středozemním mořem. Pak teče přes celý spodek zpátky, vlastním Nilským údolím. Nakonec se stáčí nahoru, na hranu desky, a o několik set kilometrů výš přes ni přetéká.
Oblast nad Asuánskou přehradou Quarthexijci vysu-šili. Nil teď teče jako kdysi. Obrovské chrámy Ramsesse II. sedí na kopci vysoko nad řekou a Ralf je přesvědčený, že viděl Quarthexijce, jak to tam rozebírají.
Myslí si, že je chtějí vrátit tam, kde byly, než v šede-sátých letech 20. století postavili přehradu.
Se zjištěnými poznatky se Ralf měl vrátit do Orbital City. Při posledním průletu se ale moc přiblížil a narazil do štítu, který drží uvnitř vzduch. Loď se při tom poškodila.
Dostal balistickou loď, schopnou návratu i při průniku do atmosféry. To ho zachránilo. Jiní mládenci měli konvenční kosmické tahače, narazili do štítu a prorazili ho. Ti padali jako cihly.
Tohle všechno jsme spolu probrali, ale na to, co se děje, nemá žádný z nás kloudnou teorii. To nejlepší, co můžeme dělat, je vyhýbat se hlídkám.
Joanna mezitím prohledala zapadlejší kouty lodě a objevila plnou basu skivy, levného egyptského piva. Takže až dokončím tenhle rituální zápis - kdo ví, jednou může tenhle sešit psát dějiny a jako dobrý vědec bych v něm měl pokračovat - podělíme se o ni s Ralfem a Joannou a uděláme velký flám. To jí jenom prospěje. Oběma nám to prospěje. Je praštěná. Ostatně,
Pivo, to lip než Milion zvládne osvítit člověku cesty Páně.
24. PROSINCE
Když dnes přišly maškary, byl tenhle deník jediné, co se mi podařilo zachránit. Měl jsem ho v kapse.
Procházím pořád dokola, jak se to vlastně seběhlo. Vím jistě, že jsem nemohl nic dělat, ale stejně...
Drželi jsme se v podpalubí a znovu nás začínal trápit hlad, ale jít ven jsme se báli. Z dálky byl slyšet zpěv. Sílil. Pak kroky na palubě. Zalezli jsme do malých kajut třetí třídy na zádi.
Zvuky se přibližovaly. Ralf tvrdil, že bychom se jim mohli postavit a bojovat, ale viděl jsem ty oštěpy a, hergot, jsem Člověk ve středních letech, žádný soupeř pro tyhle šílence.
Joanna byla vystrašená. Jako tenkrát, když se zhroutila. Ne, bylo to horší. Chvění sílilo, až se celé její tělo jakoby rozvibrovalo, prsty měla zaryté do vlasů, jako by měla drápy, oči pevně zavřené, obličej stažený, jako by se chtěla schovat před světem.
Nemohl jsem jí nijak pomoct, byla k neudržení. Vyběhla z kajuty, kde jsme se schovávali, řítila se chodbou a ječela na ně.
Ralf řekl, že bychom mohli využít toho, jak odvedla pozornost, a zmizet. Prohlásil jsem, že zůstanu a pomůžu jí, ale pak jsem uviděl, jak ji popadli a jak ji drží, nijak hrubě. Vypadalo to, že jí nechtějí nic udělat, jenom ji odvést.
A pak to lepší, co ve mně bylo, utopil strach. Nepíše se to lehce. Část mého já říká, že jsem měl zůstat a bránit ji - ale bylo to beznadějné. Člověk nemůže žít podle ideálů. Literatura zobrazuje lidi, jak sbírají odvahu, ale odtamtud je jen krůček k hlouposti. Aspoň si to namlouvám.
Maškary si nás nevšimly, a tak jsme se v tichosti přehoupli přes palubu. Utekli jsme po nakládací rampě na říční straně, od břehu. Ralf se brouzdal kolem, aby se podíval, jak to vypadá na nábřeží, a když se vrátil, vypadal ustaraně.
Maškarami se to všude jen hemžilo.
Museli jsme sebou hodit. Jediná cesta, která nám zbývala, byla přes řeku.

Za kostrbatost tohoto písma může obyčejné naprosté vyčerpání. Zdálo se mi, že plavu věčnost. Voda nebyla špatná, docela teplá, ale proud nás neu-stále snášel ze směru. Měli jsme štěstí, že v těch místech je Nil poměrně úzký až vody vystupují kusy skal. Na jeden jsem vylezl a odpočinul si.
Když jsme se dostali na břeh, vypadali jsme jako dvě utopené krysy. Je tam velký kopec plný slavných, ve skalách tesaných Jirobek. Napadlo mě schovat se v některé a začal jsem s podlamujícíma se nohama lézt nahoru, a pak jsme si všimli davu na vrcholku.
A Quarthexijce, velkého, s lesklým krunýřem. Měl cosi na hlavě. Quarthexijci podle všeho šaty nenosí, ale tenhle byl vystrojený podivně. Měl velkou ptačí hlavu s dlouhým úzkým zobákem a očima jako uhel.
Všude kolem byl blázinec. Dlouhé zástupy zpíva-jících lidí obtěžkaných břemeny. Quarthexijci pole-tující na těch svých vznášedlech. To všechno pod ostrým, palčivým sluncem.
Na chvíli jsme se schovali a já našel tenhle deník, zapnutý v koženém pouzdru; dostal se přes řeku, aniž by dovnitř pronikla jediná kapka. Joanna kdysi prohlásila, že jsem se uchýlil ke knihám v obraně, během puberty - vždycky vymýšlela různá psychoa-nalytická vysvětlení, bylo to její hobby. Myslela si, že kdyby se dokázala pochopit, šlo by všechno bez problémů. Možná jsem skutečně hledal ve slovech, knížkách a klidném, spořádaném životě nějaké úto-čiště. No a co? Bylo to lepší než tenhle „reálný“ svět, který mám kolem sebe teď.
Vzpomněl jsem si na Joannu a napadlo mě, co s ní asije. Quar
nový zápis
Zatímco jsem psal, přiblížili se Quarthexijci. Myslel jsem si, že je s námi konec, ale nevšimli si nás. Pořád otáčeli těma svýma obrovskýma hlavama a lesklýma očima propátrávali okolí. Pak odešli. Zpěv přešel do stálého, monotónního mručení, které postupně zaniklo.
Rychle jsme se odtamtud vytratili.
Jediné místo, kam se dá jít, je ta prašivá poušť.
25. PROSINCE
Vánoce.
Pořád musím myslet na tučného krocana naditého kořeněnou směsí, s chřupavýrni klikvami, suchým bílým vínem, hustou omáčkou...
Nemá to smysl. Dnes se nám podařilo najít něco málo k snědku na opuštěném staveništi, nejmíň
týden starý chleba a trochu sušeného ovoce. To bylo všechno.
Ralf mě pořád popohánět na západ. Chce se podívat přes okraj, jak to drží pohromadě.
Mě to zdaleka ták nezajímá, ale stejně nevím, kam jinam bych šel. Nechávám se hnát slepým strachem. Profesorský instinkt - jako vedení tohoto deníku. Pomáhá mi to uchovat si zdravý rozum. Za předpokla-du, že ještě nějaký mám.
Ralf říká, že by moje zápisky mohly mít vědeckou cenu. Jestli se mi někdy podaří předat je někomu ven. A tak pokračuju. Slova, slova, slova. Mnohem čistší než tenhle kamenitý, bizarní svět.
V dálce jsme zahlédli pochodující lidi, opět oblečené do zástěr. Najednou mi svitlo, kde jsem takové oble-čení viděl - na těch nádherných nástěnných malbách v hrobkách v Údolí králů. Je to starověký úbor.
Ralf si myslí, že chápe, co se děje. Když Quarthexijci vytrhli ten kus země, na kterém jsme, odvysílali něja-kou zprávu na všech frekvencích. Nikdo tomu moc nero-zuměl - bylo to v té jejich divné polořeči a slova splývala, nepochopitelně se řadila a mísila. Něco v tom smyslu, že jejich úkolem, posláním nebo co já vím čím je podpořit z každého světa to nejlepší. Že se s Egypťany dohodli na oživení nenaplněného příslibu jejich slavné minulostí a tak dál. A že je k tomu třeba izolace, aby ovoce věků mohlo přinést plody.
Ha. Tak možná znovu přichází zlatý věk světa, ale takhle si to Percy Bysshe Shelley určitě nepředsta-voval.
Ne že by mi na motivech zrovna teď nějak záleželo. Celý den jsem myslel na Joannu, ještě jsem se nazba-vil pocitu viny.
Šli jsme horkem a prachem na západ a když to bylo nutné, ukrývali jsme se před skupinka-mi dělníků se skelnýma očima.
Na okraj jsme dorazili při slunce západu. Do té chvíle mi to nedošlo, ale je to jasné - to, že vůbec nějaké dny a noci jsou, znamená, že plackou, na které jsme, otáčejí.
Stlačují ji, drží ji ve vzduchu a přidávají přesně tu správnou rotaci. Ano, vládcové - časoprostoru a řeky.
Terén začal uhýbat. Nebylo to stejné jako chůze s kopce, protože člověka nic netáhlo k zemi. Chci říct, že jsme měli pocit, jako bychom šli po rovné zemi. Ale nebe nad námi se pohybovalo.
Dohonili jsme zapadající slunce. Pozdě odpoledne se slunce na chvilku schovalo a pak začalo znovu stoupat. Netrvalo dlouho a stálo nám nad hlavou jako v pravé poledne.
A uviděli jsme také Zemi, dál než včera. Byla chladná a modrá.
Došli jsme k hradbě lesklých kovových trubek, stříbřitých, mrazivě modře pableskujících. S gravi-tací se něco stalo - působila na žaludek tak, jako by se člověk otáčel. Nakonec jsme už nemohli blíž. Zastavil jsem se, protože se mi udělalo špatně. Ralf šel dál. Díval jsem se, jak se snaží přiblížit k té kovové barié-ře, která v tu chvíli vypadala jako světélkující kry zavěšené nad holou pouští.
Později tvrdil, že se snažil jít rovně. Viděl jsem, jak mění směr, nohy jako by měl z gumy. Vypadalo to, jako by se vlnil a roztahoval, nafukoval se hori-zontálně a zároveň ho nějaká síla zplošťovala verti-kálně, tělo z tvárné hmoty zmítané dmutím gravitace. Pak začal klopýtat a padat. Vykřikl - byl to strašný, pokřivený zvuk, jako když se dlouho, hodně dlouho trhá papír. Prchal. Jak běžel, písek po něm chňapal, táhl se za ním v dlouhých stuhách a chytal ho za nohy, třpytivý a svítivý - ale udržet ho nedokázal. Ralf se odpotácel, lapaje po dechu, oči měl obrovské, bílé a vyděšené.
Obrátili jsme se.
Ale jak jsme odcházeli, spatřil jsem, jak k té hradbě toporně kráčí skupina mužů a žen. Většinou byli staří a nemocní. Někteří byli poranění - rány bylo vidět.

Mířili přímo k okraji. Mlčky, neochvějně.
Chvíli jsme je s Ralfem sledovali. Jak se blížili, začaly se jim nohy odlepovat od písku - prostě šli vzduchem.
A dál přes ty roury.
Jednoduše je přeletěli.
Rozhodli jsme sejít na jih. Třeba tam okraj vypadá jinak. Ralf říkal, že v plánu, který vyslechl, když se generálové seznámili s výsledky průzkumné mise, bylo pokusit se prolomit štít při zemi, tam, kde Nil přetéká přes okraj. Lidi by pak dostali pryč tak, že by je svezli po řece.
Že by na tom už pracovali? Chvílemi slyšíme z oblo-hy burácení. Výbuchy. Ralf se o tom vyjadřuje ironicky, říká, že je zvědavý, kdy Quarthexijcům dojde trpělivost s dotěrnými pozemšťany a vrátí se ke zdroji - úplně zpátky.
Nevím. Jsem unavený a ztrápený.
Mohl by existovat nějaký únik? Zní to nemožně, ale nic víc nám nezbývá.
Míříme na jih, k okraji Nilu.
Na noc se schováváme dp jeskyně. Venku na poušti je krutý chlad a spálení sluncem člověku taky nepomůže.
Mám strašný hlad. Tomu říkám Vánoce.
Touhle dobou jsme už měli být zpátky v Laguna Beach.
Bůh ví, kde je Joanně konec.
26. PROSINCE
Vyvázl jsem. O chlup.
Quarthexijci teď pracují v týmech. Rozparcelovali si poušť a teď ji systematicky pročesávají z těch léta-jících plošin. Na každém konci mají velké roury, kterými přejíždějí po písku, vypadá to jako děla.
Vylezli jsme s Ralfem k ústí jeskyně, v níž jsme byli, a dívali se, jak prohledávají terén. Postupovali od Nilu. Když se ústí otočilo k nám, měl jsem pocit, jako by mi do tváře udeřila teplá, mokrá vlna, jako kdybych se ocitl v moři. Srazilo mě to na kolena. Odkulil jsem se. Vrhl jsem se hlouběji do úzké jeskyně.
Pak to všechno spadlo, jako by mé ta vlna přišpendlila na mořské dno a naplnila mi plíce hustou kapalinou.
A najednou to bylo pryč. Nedostávalo se mi dechu, ale odvalil jsem se a ještě jsem zahlédl Ralfa, jak potácivě vylézá na světlo a míří k plošině s Quarthexijci. Projektor byl skloněný na něj, takže už nezasahoval ústí jeskyně. Proto mě pustil ze svého sevření.
Díval jsem se, jak mu spouštějí provazový žebřík. Chtěl jsem na něj zakřičet, pokusit se zlomit to pouto, kterým ho ta věc držela, ale znovu zaúřadovala ta lepší část mé srdnadosti. Co vám budu povídat, jenom jsem přihlížel. Odvezli ho pryč.
Čekal jsem až do soumraku, teprve pak jsem se pohnul. Když teď nemám s kým mluvit, hůř zvládám svůj strach.
Proboha, jak bych jedl. Nemůžu najít ani drobek něčeho, co by se dalo sníst.
Když jsem vytáhl tenhle deník, padl můj zrak na kožené pouzdro a vzpomněl jsem si na příběhy lidí, kteří z hladu snědli vlastní boty. Samozřejmě nále-žitě uvařené a osolené, s ostrou omáčkou.
Ještě den, dva a možná mi ta myšlenka nebude připadat tak legrační.
Musím se hýbat.
27. PROSINCE
Těžko se mi píše.
Dnes ráno mě dostali.
Ovládne vám to myšlení. Jako předtím. Procpe se to do hlavy. Ale za chvíli je to lepší. Není to nepří-jemné. Jenom soustavné bzučení, člověk nemůže myslet.
Sebrali mě, když jsem přecházel vyschlé koryto. Vůbec jsem netušil, že tam jsou. Plošina.
Odvezli mě k dalším. Všechno to byli Egypťané. Pochytaní jako já.
Odvedli nás k Nilu.
Jídla je dost.
V poledne odpočinek.
Přivedli mi Joannu. Je v pořádku. V dlouhých, splý-vavých šatech, které jí Quarthexijci dali, je krásná.
Všichni ti kolem mají ptačí hlavy. Už jsem si vzpomněl, je to ibis, nilský pták. A psí hlavy. A lví.
Bohové dávných Časů. Quarthexijci jsou bohové dávných časů. Té velké říše.
My jsme lidé.
Chvílemi můžu myslet, jako třeba teď. Poslali mě od pracovní skupiny se vzkazem. Jsem starý, nemám už sílu. Jsou laskaví - dávají mi lehké úkoly.
A tak jsem přišel sem. Tady jsem si deník schoval. Než mi vzali mé staré, nepohodlné šaty, zastrčil jsem sešitek do pukliny ve skále. Pero taky.
Když píšu, pomáhá to. Trochu se mi pročistí hlava.
Zahlédl jsem Ralfa, ale pak jsem ho zase ztratil. Po poledni jsem tvrdě pracoval. Na slunci bylo dobře. Zvedal jsem hrnce a odnášel je, kam mi předák řekl.
Quarthexijský bůh s hlavou ibisa staví nový chrám. Budovaný z kamenů Asuánu. Bude chladivý a hlubo-ký, s mnoha sloupy.
Špinavé šaty mi vzali. Dali mi novou zástěru, čelenku, sandály. Dobré. Lepší než staré šaty, které jsem měl.
Těžko se mi vzpomíná, jaké to bylo, než jsem přišel sem. Než jsem poznal řeku. Její tok. Jak rozděluje svět.
Odpočinu si a pak zkusím přečíst, co jsem napsal dřív. Slova jsou těžká.
PO NĚKOLIKA DNECH
Vrátil jsem se, ale moc toho nepřečtu.

Neměl bys, říká mi Joanna. Ibisovi se nebude líbit, jestli to udělám.
Vzpomínám si, že byly doby, kdy jsem měl tahle slova na papíře rád. Vydělával jsem si tak na obživu. Teď jsou prázdná. Určitě neříkají pravdu. Už je nepotřebuju.
Ralf, věda. Taky jenom slova.
POZDĚJI
Uplynulo mnoho dní, než jsem to tady zase našel. Mám dobrou práci, jídlo a v noci Joannu. Spoustu věcí. Tohle čtení už mě neláká.
Ale dnes proletělo po obloze něco nového. Přehnalo se to nad pouští jako vřískající černý pták, sokol, a pak to spadlo, s plameny a silným burácením.
Vzpomněl jsem si na Ralfa.
Vzpomněl jsem si na tenhle sešit a přišel pro něj.
Při každém západu slunce k nám promlouvá bůh-ibis. O tom, jak se vrátily velké dny našeho žití. Ano, po dlouhém, dlouhém čase, kdy jsme byli ztraceni, jsme zase jeden národ.
O tom, co značí rudý západ slunce. Místo, kde se v západní poušti pohřbívají mrtví. Stačí nechat se dovést smrtí na okraj, kde mrtví ujdou poslední kroky na tomto světě, na hranu a přes ni, do podsvětí.
Tam je zachrání bůh-lev. Dá jim nový život.
Bohové-Quarthexijci našli způsob, jak oživovat mrtvé libovolného druhu. A šíří toto umění mezi hvězdami.
Ale dostane se jenom na ty, kteří rozumí, kteří si to zaslouží, kteří se pokloní velké symetrii života.
Jedna tvář světlá, druhá tvář tmavá.
Když u nás je noc, slunce ozařuje podsvětí. Mrtví se tam radují, milují, smějí se a žijí věčně.
Ralf to viděl. Tu šťastnou zemi tam dole. I ona má slunce.
Dnes jsem Ralfa zahlédl. Přišel se k řece podívat na tu věc podobnou sokolu, která vypadla z mraků. Všichni jsme šli. Spadla do řeky, která ji spolkla a odnese ji do podsvětí, až přeteče přes kraj světa.
Ralf byl smutný, když ten sokol spadl. Říkal, že je to chyba, posílat takové věci, aby nás rušily. Že ji poslal někdo ze starých mrtvých časů.
Ralf pracuje v kamenolomu. Otesává vápenec. Vypadá dobře, slunce se do něj opřelo, dodalo mu sílu a barvu.
Začal jsem mluvit o tom, jak jsme se potkali, ale Ralf se zamračil.
Říká, že to bylo před tím, než jsme pochopili. Vrtí hlavou. Takže bych o tom neměl mluvit.
Bohové znají čas a řeku. Oni vědí.
Už toho nechám.
Tenkrát jsem neznal radost. Joanna také ne.
Žili jsme, ale bez cíle. Ve věčném kolotoči.
Teď vím, co se blíží. Západní smrt. Vzkříšení života.
Bohové-Quarthexijci mají pravdu. Měl bych na ten život zapomenout. Lpět znamená zemřít. Plynout dál znamená žít.
Dnes jsem zahlédl faraóna. Přijel v zářivém kočáru taženém černými koňmi a v ruce svíral bronzový meč. Slunce stálo vysoko nad ním. Nevrhal žádný stín.
Mohutný faraón s rudou kůží projížděl třídou Králů. My, jeden národ, jsme jásali.
Jeho velká hlava působila ve sluneční záři mocným dojmem. Mával svýma mnoha rukama, aby pozdravil svůj jediný národ. Je tak velký, že koně úpí a zalévá je pot, když ho mají táhnout. Jeho pevné, blyštivé tělo je celé v brnění, neboť je vždy na stráži proti našim nepřátelům.
Třeba těm, co padají z nebe. Každý den zmírají další ohnivé koule, které se rozbíjejí o poušť. Jsou to blázni. Černá rozpadající se těla. Žádný nevstane a neodejde na západ. Jsou pouze sežehlou kořistí faraóna.
Faraón projel třídou třikrát. Vrhali jsme se na zem, aby si nás všiml. Jeho obrovské, zářivé oči se na nás podívaly. Křičeli jsme, tváře zalité slzami štěstí.
Přimluví se za nás v podsvětí. Bude zpívat bohům onoho světa.
Uhladí nám cestu na západ.
Padám před ním.
Teď to zahrabu. Konec psaní.
Takové psaní do tohoto světa nepatří. Pochází z těch dávno mrtvých časů, kdy jsem neznal nic a myslel, že vím všechno.
Jdu za svou věčností na řece.
přeložil Petr Kotrle ilustroval Karel Zeman ZNOVU
Joanna je nemocná. Snažím sejí pomoci, ale nevím jak její krvácení zastavit.
Kdysi bych zkusil něco udělat, abych ztrátě živo-todárné tekutiny zabránil.
Teď ne. Jsem klidný.
Bůh-ibis ji připravuje. Snaží se a pomáhá jí.
Dnes večer odejde. Vydá se na poslední cestu. Přes kraj nebe do podsvětí.
Tak to říkají chrámové malby. Ožije a bude žít věčně.
Věčnost čeká.
Přišel jsem najít tenhle sešit a tohle do něj napsat. Občas si vzpomenu, jaké to bylo dřív. lety. Neboť, řekl doktor, momentálně jsou ženy odsouzeny k trva-lému pobytu na palubě, jelikož se žádná z nich do skafandru nevejde.
První důstojník poznamenal, že je to velice zajímavé téma pro poradu a navrhl celý problém důkladně prodiskutovat: ostatní důstojníci horlivě souhlasili a navigátor poznamenal, že mu ty para-laxy, světelné roky a stelární azimuty už stejně na poradách lezly krkem a mluvil o nich jen proto, že to chtěl kapitán Mayer.

Lékař nakonec svolil k předvedení svých výzkumů a první důstojník celkem logicky podotkl, že když všichni zastupují kapi-tána, musí to také všichni vidět. Lékař měl naštěstí více výzkumných objektů z řad dívek, které se již narodily na palubě Blesku, takže exkurze dopadla ke všeobecné spokojenosti.
Důstojník odpovídající za pohonné jednotky se pak revanšoval sedánkou u korekčních motorků, z nichž vypili veškerý alkohol, a proviantní důstojník přispěl utajovanými zásobami smažených bramborových lupínků a sušenek, potravinami velice drobivými a tudíž v podmínkách stavu beztíže či snížené gravitace přísně zaká-zanými.
V rámci bujarého veselí nakonec první důstojník navrhl, aby se všichni vykašlali na své povinnosti, neboť loď tak jako tak řídí automaty. Hrát na astronauty si mohou, až někam (a kdo ví, jestli) doletí. Do té doby by bylo dobré užívat si života. Sklidil všeobecný souhlas, přepážky mezi mužskou a ženskou částí lodi, které se oteví-raly jen jednou týdně kvůli nezbytné sexuální hygieně, byly prolo-meny a Blesk se rázem stal nejveselejším tělesem pohybujícím se v Galaxii.
Když se do lodi vrátil Mayer, který mával sklenicí, v níž měl kromě kosmického prachu údajně i dvě neutrina a vykřikoval, že si to všechno rozmyslel a že jen potřeboval na chvíli vypnout, nikdo z posádky mu nevěnoval pozornost a také výzva k důstojníkům, aby se odebrali k pravidelné poslední poradě, se minula účinkem. Posádka si velitele nevšímala.
Navíc Mayerovy výzvy a pozvánky na porady mohly být velice rafinovanou léčkou, jak se včlenit do všeobecného veselí: zůstal totiž jediným mužem na palubě, na kterého nezbyla žádná partnerka...